

UCHWAŁA NR 395/2024
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 18 listopada 2024 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Nowoczesna o źródłach pozyskania
środków finansowych w 2023 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215)

postanawia

przyjąć sprawozdanie partii politycznej Nowoczesna o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2023 r. **ze wskazaniem uchybień** polegających na naruszeniu art. 25 ust. 5, art. 35 ust. 1 ustawy o partiach politycznych oraz jej art. 38 ust. 1 w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 2076).

Uzasadnienie

Partia polityczna Nowoczesna (EwP 362) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2023 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Do sprawozdania Partii załączono sprawozdanie biegłego rewidenta w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy partii politycznej, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą. Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń

do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie przedłożonych dokumentów, wyjaśnień Partii oraz sprawozdania biegłego rewidenta stwierdziła, co następuje.

Partia polityczna Nowoczesna w sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych oraz w załączonych do niego dokumentach wykazała, że w okresie sprawozdawczym posiadała bankowy rachunek bieżący o nr 29 1020 1026 0000 1702 0261 4022 i cztery rachunki pomocnicze o numerach: 02 1020 1026 0000 1102 0269 5021, 44 1020 1026 0000 1702 0269 4941, 22 1020 1026 0000 1702 0373 7699, 98 1020 1026 0000 1302 0263 0242 – wszystkie prowadzone w Banku PKO BP S.A. W okresie sprawozdawczym posiadała także rachunki bankowe w mBank S.A., na których nie dokonywano w okresie sprawozdawczym żadnych operacji bankowych.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych (z wyłączeniem Funduszu Wyborczego) partia polityczna Nowoczesna wykazała, że w okresie sprawozdawczym uzyskała przychody w łącznej wysokości 243 170,65 zł.

Partia wskazała, że bezpośrednio na jej rachunki bankowe wpłacone zostały środki w kwocie 242 100,65 zł, w całości pochodzące od osób fizycznych, w tym:

- składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku od jednej osoby fizycznej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników: 91 668,54 zł,
- darowizny pieniężne: 150 432,11 zł.

Ponadto Partia pozyskała do swojej kasy środki w kwocie 1070,00 zł pochodzące ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku od jednej osoby fizycznej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników. Środki te w całości odprowadzone zostały na rachunek bankowy Partii.

Partia w 2023 r. nie pozyskała środków z innych źródeł. W pozostałych pozycjach sprawozdania wykazano „0,00”.

Wpłaty na rzecz Partii, dokonane były, zgodnie z regulacjami art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, przez obywateli polskich, mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, mieściły się w dopuszczalnym limicie wpłat od jednej osoby, określonym w art. 25 ust. 4 przywołanej ustawy, a ich forma była zgodna z określoną w art. 25 ust. 5 tego aktu prawnego, z wyjątkiem

dwóch wpłat, dokonanych gotówką w kasie, obu w kwotach przekraczających minimalne wynagrodzenie za pracę. Pierwsza została dokonana w dniu 6 lipca 2023 r., w wysokości 7000,00 zł, druga w dniu 10 lipca 2023 r., również w wysokości 7000,00 zł. Wpłaty te, ani ich część, nie zostały przez Partię zwrócone darczyńcom, co oznacza, że zostały one przez nią przyjęte. Przyjęcie powyższych wpłat gotówkowych stanowi naruszenie art. 25 ust. 5 ustawy o partiach politycznych. Oznacza to, że w każdym z tych dwóch przypadków kwota wpłaty powyżej minimalnego wynagrodzenia, tj. powyżej 3600,00 zł, podlega przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jednocześnie w pozycjach: 38, 40 i 41 sprawozdania finansowego Partii wykazana powinna zostać kwota 6800,00 zł ($3400,00 \text{ zł} \times 2$).

Zgodnie z art. 39a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, korzyści majątkowe przyjęte przez partię polityczną Nowoczesna z naruszeniem art. 25 ustawy o partiach politycznych, podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli korzyść ta została przez Partię zużyta lub utracona, przepadkowi podlega jej równowartość. Partia polityczna Nowoczesna, w terminie 60 dni od dnia wydania przez Państwową Komisję Wyborczą uchwały w sprawie jej sprawozdania finansowego za 2023 r., może dobrowolnie dokonać wpłaty korzyści majątkowej uzyskanej w sposób sprzeczny z prawem ($6800,00 \text{ zł} = 3400,00 \text{ zł} \times 2$) na konto urzędu skarbowego, właściwego dla jej siedziby. Dowód przekazania środków na rzecz Skarbu Państwa partia polityczna przedstawia Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku odmowy dobrowolnego wydania tej korzyści majątkowej na rzecz Skarbu Państwa, we wskazanym wyżej terminie, wszczęte zostanie postępowanie, o którym jest mowa w art. 39a ust. 5 ustawy o partiach politycznych.

W okresie sprawozdawczym partia polityczna Nowoczesna posiadała Fundusz Wyborczy, którego środki gromadzone były na rachunku bankowym nr 21 1020 1026 0000 1302 0261 3974 prowadzonym w PKO Bank Polski S.A.

Stan środków finansowych Funduszu Wyborczego w dniu 1 stycznia 2023 r. wynosił 64,80 zł.

Ze sprawozdania wynika, że w okresie sprawozdawczym na rachunek Funduszu Wyborczego Partii pozyskane zostały środki w łącznej kwocie 379 064,00 zł, które w całości pochodziły z darowizn od osób fizycznych wpłaconych z zachowaniem limitu określonego w art. 36a ust. 1 i 2 ustawy.

W sprawozdaniu Partia wykazała, że jej wydatki z rachunku Funduszu Wyborczego w 2023 r. wyniosły 374 886,00 zł i zostały przeznaczone na:

- sfinansowanie udziału w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej: 374 752,00 zł;
- pokrycie kosztów opłat i prowizji bankowych: 134,00 zł.

Państwowa Komisja Wyborcza po analizie historii rachunku bankowego Funduszu Wyborczego Partii ustaliła, że w dniu 8 września 2023 r. na rachunek ten wpłynęły środki od osoby fizycznej w wysokości 5000,00 zł, natomiast w dniu 4 października 2023 r. Partia przelała zwrotnie na rachunek osoby, która wpłaciła tę kwotę środki w wysokości 1491,00 zł, wpisując w opisie przelewu, „zwrot nadpłaty”. Partia w odpowiedzi na zadane w tej kwestii pytanie wyjaśniła, że „kwota zwrócona wynikała z ustaleń z wpłacającą co do kwoty, która została początkowo błędnie wpłacona ze względu na limity wydatków poszczególnych kandydatów”. Wpłata kwoty 1491,00 zł nie może zostać jednak uznana jako zwrot darowizny wpłaconej na rzecz Funduszu Wyborczego Partii. Na rachunek tego Funduszu nie wpłynęła bowiem żadna darowizna we wskazanej wyżej kwocie 1491,00 zł, której Partia nie przyjęła i dokonała jej zwrotu na rzecz wpłacającego. Ponadto wpłata darowizny w kwocie łącznej 5000,00 zł dokonana została zgodnie z przepisami ustawy o partiach politycznych. Jeżeli zatem Partia zdecydowała o nieprzyjęciu danej darowizny, to powinna ona zostać zwrócona darczyńcy w całości. Następnie darowizna w odpowiedniej kwocie powinna zostać ponownie wpłacona przez daną osobę fizyczną na rzecz Funduszu Wyborczego Partii. Środki pochodzące z darowizny w kwocie 5000,00 zł Partia zatem przyjęła. Przyjęcie tych środków potwierdza chociażby to, że po ich wpłacie dokonywała wydatków z rachunku Funduszu Wyborczego. Już samo rozpoczęcie wydatkowania przekazanej na rachunek jej Funduszu Wyborczego kwoty potwierdza przyjęcie przez Partię danej darowizny. Partia nie odmówiła ich użycia, nie zwróciła tej darowizny, co oznaczałoby jej nieprzyjęcie. Przeciwnie, zagospodarowała część przekazanych jej środków wydatkując je, co uzasadnia konkluzję, że doszło w tym przypadku do przyjęcia całości tych środków (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2016 r., sygn. akt III SW 8/16). Skoro zatem Partia przyjęła tę darowiznę od osoby fizycznej na jej Fundusz Wyborczy, to w pozycjach 42 i 43 sprawozdania wykazana powinna

zostać kwota 380 555,00 zł, a nie 379 064,00 zł. Wpłata środków w kwocie 1491,00 zł, dokona w dniu 4 października 2023 r. z rachunku bankowego Funduszu Wyborczego Partii Nowoczesna, nie stanowiła więc zwrotu darowizny wpłaconej na ten Fundusz. Stanowiła natomiast niecelowy, a zatem niezgodny z art. 35 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, wydatek Partii z jej Funduszu Wyborczego. Z przywołanego przepisu wynika bowiem jednoznacznie, że partia polityczna tworzy stały Fundusz Wyborczy w celu finansowania jej udziału w wyborach do Sejmu i do Senatu, w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach organów samorządu terytorialnego.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla, że taki częściowy zwrot środków finansowych darczyńcy dopuszczalny jest wyłącznie w jednym przypadku, tj. wówczas, gdy dana wpłata na rzecz partii, a zatem także darowizna na rzecz jej Funduszu Wyborczego, dokonana została z przekroczeniem dopuszczalnego limitu wpłat od jednej osoby fizycznej, określonego w art. 25 ust. 4 i art. 36a ust. 1 i 2 ustawy o partiach politycznych lub przesądziła o przekroczeniu któregoś z tych limitów. Wówczas partia ma nie tylko prawo, ale wręcz obowiązek, zwrócić darczyńcy tę część wpłaty, która przekracza lub które łącznie od jednej osoby przekraczają ustawowe limity. W innych przypadkach – jak już nadmieniono – partia może albo przyjąć daną darowiznę, albo odmówić jej przyjęcia.

Oznacza to, że faktyczne przychody Funduszu Wyborczego Partii w 2023 r. wyniosły 380 555,00 zł, darowizny od osób fizycznych także 380 555,00 zł, a wydatki lub koszty poniesione ze środków Funduszu Wyborczego 376 377,00 zł, w tym „Pozostałe” 1491,00 zł i w takich kwotach wykazane powinny zostać w pozycjach odpowiednio 42, 43, 50 i 58 sprawozdania finansowego Partii.

Z dokonanej wyżej analizy wynika, że Partia złożyła sprawozdanie finansowe za 2023 r. sporządzone niezgodnie ze stanem faktycznym. Naruszyła tym samym ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych.

Zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, stwierdzone wyżej uchybienia nie stanowią przesłanek do odrzucenia sprawozdania finansowego Partii.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. stan środków finansowych rachunku Funduszu Wyborczego wynosił 4242,80 zł.

Partia w okresie sprawozdawczym dopełniła obowiązku prowadzenia na jej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej rejestru wpłat od osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku 10 000 zł, z wyłączeniem składek członkowskich, o którym jest mowa w art. 25 ust. 6-13 ustawy o partiach politycznych, oraz rejestru umów, będącego zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez partię polityczną, o którym jest mowa w art. 27a tej ustawy.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Partii, dokumentów do niego załączonych, sprawozdania biegłego rewidenta oraz wyjaśnień Partii, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia nie przysługuje środek prawny.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak